

BUSINESS CASE

Smarte investeringer i kernevelfærden

Forslagets titel: Udskolingsindsats i folkeskolen – flere direkte i gang med en ungdomsuddannelse

Kort resumé: Investering i folkeskolens udskoling (fra 6. klasse til 9. klasse) handler om at arbejde målrettet og systematisk med at styrke elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så flere får forudsætninger for at gå i gang med en ungdomsuddannelse direkte efter 9. klasse. Der investeres i tiltag som understøtter kapacitetsopbygning på folkeskolerne i hele byen. Tiltagene tilrettelægges så erfarings- og kompetenceudvikling sker sideløbende med implementering og evaluering af tiltagene og suppleres med en struktur for systematisk koordinering mellem relevante aktører i overgangen til ungdomsuddannelse.

Fremstillende forvaltning: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Øvrige berørte forvaltninger:

☐	Økonomiforvaltningen	☐	Socialforvaltningen
☐	Kultur- og Fritidsforvaltningen	☐	Teknik- og Miljøforvaltningen
☒	Børne- og Ungdomsforvaltningen	☐	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
☐	Sundheds- og Omsorgsforvaltningen		

1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

1000 kr. 2016 p/l	Styringsområde	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Varige ændringer							
Effektivisering	Service			-1.146	-3.550	-5.562	-5.562
Samlet varig ændring				-1.146	-3.550	-5.562	-5.562
Implementeringsomkostninger							
Investering i udskolingen	Service	2.476	3.957	2.837	1.190	500	500
Samlede implementeringsomkostninger							
Samlet økonomisk påvirkning		2.476	3.957	1.691	-2.360	-5.062	-5.062
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6						
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6						

2. Baggrund og formål

Københavns Kommune har en række udfordringer, når det gælder opfyldelsen af de væsentligste nationale målsætninger, der vedrører unges forudsætninger for at opnå en ungdomsuddannelse:

89 % af en ungdomsårgang forventes at gennemføre en ungdomsuddannelse i løbet af de næste 25 år mod et nationalt måltal på 95 %, hvilket placerer København blandt de 10 svagest præsterende kommuner i landet.

Kun 13,8 % var i gang med en erhvervsuddannelse 15 måneder efter afsluttet 9. klasse mod en målsætning om at 25 % af en ungdomsårgang skal vælge en erhvervsuddannelse i 2020.

Den foreløbige vurdering af de unges uddannelsesparathed i 8. klasse er en indikator på elevernes forudsætninger for ungdomsuddannelse. Her viser de seneste resultater af de foreløbige parathedsvurderinger af unge, der pt. går i folkeskolens 8. klasse, at 34,5 % er vurderet foreløbigt ikke-uddannelsesparate hvilket vil sige at de vurderes til efter 9. klasse ikke at have tilstrækkelige faglige, sociale og/eller personlige forudsætninger til at gennemføre en ungdomsuddannelse. For en stor del af eleverne er der tale en kombination af de tre vurderingsparametre: faglige, sociale og personlige. På landsplan er tallet på ca. 29 %.

Under halvdelen af de elever, der forlod folkeskolens 9. klasse (45,1 %), var 3 måneder efter i gang med en ungdomsuddannelse, mens over halvdelen (53,6 %) var i gang med 10. klasse eller anden uddannelsesforberedende aktivitet.

Undersøgelser viser, at der er en række samfundsmæssige og livskvalitetsmæssige gevinster ved at få de unge hurtigere i gang med en ungdomsuddannelse efter 9. klasse og være i et ubrudt uddannelsesforløb, idet de unges muligheder for at opnå en erhvervskompetencegivende uddannelse øges, og at de dermed har større sandsynlighed for at være i beskæftigelse i størstedelen af deres erhvervsaktive liv og mindre risiko for at komme på offentlig forsørgelse. (CEFU, Region Hovedstaden, 2013)

Ser vi nærmere på hvad der karakteriserer unge, der er i gang med et uddannelsesforberedende tilbud som 10. klasse, produktionsskole eller lignende, viser en tidligere evaluering af Ungepakke II, at de unge enten ikke er uddannelsesparate og/eller ikke er tilstrækkeligt afklarede omkring valget af en ungdomsuddannelse. (CEFU, Epinion et al. 2011) Vi ved yderligere fra undersøgelser, at unge der vælger 10. klasse i regi af folkeskole/kommunalt tilbud, gør det fordi, de sidst i deres skoleforløb erkender, at de har brug for noget ekstra, herunder at opkvalificere sig fagligt til en ungdomsuddannelse. (EVA, 2011)

Og ser vi på skolernes arbejde med at forberede eleverne på ungdomsuddannelse, viser en evaluering at skolerne ikke i tilstrækkelig grad formår at vise eleverne mulighederne og paletten af ungdomsuddannelser, idet undervisningen i grundskolen i høj grad er tilrettelagt mod gymnasiet og at lærerne særligt mangler viden om erhvervsuddannelserne (EVA, 2015).

Uddannelse efter grundskolen er afgørende for, hvordan man klarer sig senere i livet. Uddannelse er en af de vigtigste faktorer i forhold til at bryde den negative sociale arv og er desuden en væsentlig kilde til identitet og tilhørsforhold. Uddannelse er en forudsætning for, at få et sikkert fodfæste på arbejdsmarkedet.

Siden folkeskolereformen har de københavnske skoler arbejdet målrettet med målstyret læring, undervisningsdifferentiering, større elevinddragelse samt varierede og mere praksisorienterede læringsformer. Alt sammen indsats der forventes at have stor effekt på også de største elevs læring og trivsel. I København tror vi på, at hvis læring for alle kan lykkes som princip, så skal eleverne inddrages og undervisningen differentieres. Men for at følge med i, hvad der motiverer de unge og maksimerer deres læringspotentialer, er der behov for at integrere nye metoder i praksis og udvikle nye samarbejder for at klæde de unge på til fremtidens udfordringer så flere unge får mod på at gå i gang med en ungdomsuddannelse.

Formålet med investeringerne er derfor gennem målrettede indsatser at øge andelen af unge, der går i gang med en ungdomsuddannelse direkte fra 9. klasse. For at opnå denne gevinst skal vi sætte ind tidligere, her starter vores indsatser allerede i 6. klasse og fokus er på at styrke de professionelle kompetencer til at gøre eleverne uddannelsesparate. Den økonomiske gevinst skal høstes ved at færre bruger et eller flere uddannelsesforberedende tilbud inden de påbegynder en ungdomsuddannelse.

3. Forslagets indhold

For at kunne nå målet om, at flere unge går i gang med en ungdomsuddannelse direkte efter folkeskolens 9. klasse er det vigtigt at fokusere på at styrke skolernes systematiske arbejde med udviklingen af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer. De erfaringer vi har bl.a. med intensive læringsforløb som Københavnerakademiet, Turbo og Lær@lære-forløbene viser, at elevernes læringspotentialer udvikles ved at fokusere systematisk på at arbejde med faglig feedback, elevernes motivation, sociale relationsopbygning og alsidige læringsstrategier. Disse erfaringer skal bredes ud til almenundervisningen, hvilket fordrer en lokal kapacitetsopbygning på skolerne i forhold til udvikling og implementering af bl.a. nye metoder og mere praksisorienterede samarbejder med aktører uden for skolen. For at bidrage til denne udvikling foreslås igangsættelse af følgende indsatser:

- 1) Lokal faglig kapacitetsopbygning
- 2) Elevers styrkede motivation og bedre faglige, sociale og personlige kompetencer
- 3) Korte intensive læringsforløb og gruppevejledning

Ad 1. Lokal faglig kapacitetsopbygning

Tiltaget skal styrke skolernes faglige kapacitetsopbygning med henblik på at skolerne udvikler kompetencer og redskaber i forhold til systematisering, organisering og operationalisering af viden til at understøtte uddannelsesparathed og kvalificeret uddannelsesvalg. Der udpeges en udskolingsambassadør på hver folkeskole, som styrker kommunikation og koordinering til ungdomsuddannelser, UU-center og forvaltning, og som på den enkelte skole er primus motor og ressourceperson for implementering af tiltag der fremmer kapacitetsopbygningen. Der afsættes 30 timer pr. skole til løbende opkvalificering af udskolingsambassadørerne. Der afsættes to årsværk over en 3-årig periode til at implementere nye metoder i praksis, facilitere samarbejdsprojekter mellem skoler og erhvervsliv, understøtte udskolingsambassadørerne og kapacitetsopbygningen generelt. De to årsværk sikrer desuden udbredelsen af erfaringer, viden m.m. fra det kommende udskolingskompetencecenter på Højdevangen Skole. Der afsættes 15 timer pr. udskolingslærer til 'kørekort' til udskoling, der blandt andet indeholder kurser om ungdomsuddannelser, uddannelsesparathedsvurdering, karrierelæring, prøver m.m. med det formål at ruste lærernes forudsætninger for at tilrettelægge undervisning, der udfordrer elevens uddannelsesvalg og forbereder overgangen til ungdomsuddannelse. Derudover afprøves et mindre pilotprojekt med henblik på at opnå en større effekt i forhold til elevernes udbytte af de obligatoriske introduktionskurser på ungdomsuddannelserne i 8. klasse ved at kvalificere lærerens rolle før, under og efter selve besøget i tæt samarbejde med UU og erhvervsuddannelserne. På baggrund af afprøvning udbredes arbejdsformen til alle skoler.

Ad 2. Elevers styrkede motivation og bedre sociale og personlige kompetencer

Tiltaget skal øge elevernes læring og uddannelsesparathed gennem systematisk faglig og personlig/social feedback. Det antages, at fælles sprogbrug i kommunens indsats øger kvaliteten. Samtidigt viser resultatet

af den foreløbige uddannelsesparathedsvurdering i 8. klasse, at der er brug for et løft af såvel faglige, sociale og personlige kompetencer. Tiltaget består af to dele:

- a) Der sættes i 2016 et udviklingsarbejde i gang på to skoler på et eller flere klassetrin fra 6. klasse. Arbejdet resulterer i udarbejdelse af et dialogværktøj, der kan benyttes i statusamtalerne med eleverne. Forvaltningen sikrer at værktøjet kan integreres med en kommende læringsplatform og nyttiggøres i de samtalefora, lærere og ledere anvender i dagligdagen. Dialogværktøjet har fokus på progression af faglige, sociale og personlige kompetencer, herunder elevens motivationsfaktorer og læringsstrategier. Erfaringer fra andre kommuner samt Center for Ungdomsforskning inddrages i arbejdet, sidstnævnte fordi de netop har afsluttet et forskningsprojekt om motivationsorienteringer i udskolingen og i tilknytning til dette har viden om en række praksisnære forløb med afprøvning af dialogredskaber.
- b) Der sættes et pilotforsøg i gang omkring udvikling af et måleredskab til afdækning af den enkelte elevs alsidige udvikling/ikke kognitive kompetencer. Måleredskabet supplerer ovenstående mere kvalitative dialogredskab med henblik på, at lærer og elev sammen planlægger næste skridt i en løbende udviklingsindsats. Måleredskabet er inspireret af det meget efterspurgte værktøj 'Beregneren' og udvikles i samarbejde med Aarhus Kommune. Århus Kommune har ligesom Københavns Kommune fokus på at supplere målingerne af de faglige resultater med målinger af sociale og personlige (ikke-kognitive) kompetencer, idet disse har stor betydning for om eleverne kan gennemføre en ungdomsuddannelse.

På baggrund af udviklingsarbejdet udbredes arbejdsmetoderne til alle byens skoler.

Ad 3. Korte intensive læringsforløb og gruppevejledning

Tiltaget vedrørende korte intensive læringsforløb har til formål at udvikle metoder til at differentiere undervisning efter den enkelte elevs behov og skal ses i relation til ovenstående tiltag i ad 2.

Gruppevejledning er et pilotforløb for potentielt ikke-uddannelsesparate elever på et mindre antal folkeskoler. På baggrund af de nationale tests i 6. klasse og lærernes vurdering af elevernes personlige og sociale udvikling identificeres målgruppen. Eleverne samles i grupper på 6-8 elever, hvor den enkelte elev opstiller egne mål for læring og personlig/social udvikling. 6 til 8 gange om året drøfter elever med hinanden den enkelte elevs progression og reviderer egne mål. Forløbet planlægges og gennemføres i et samarbejde mellem UU-vejleder og klassens lærere. Forløbet bygger på positive erfaringer fra det regionale udviklingsprojekt "Fremtidens valg og vejledning" og på principperne om synlig læring. Sideløbende hermed udvikler lærere og ledere i udskolingen (fra 6.klasse) på fem skoler erfaringer med korte intensive faglige kurser/midlertidig holddannelse. På baggrund af erfaringerne udbredes arbejdsformen til alle byens skoler via UU, udskolingsambassadørerne og udskolingskompetencecenteret på Højdevangen Skole.

Med den ny lov om folkeskolen er der udvidede muligheder for holddannelse i udskolingen. Formålet med holddannelse er at imødekomme forskellige elevers forskellige skiftende behov, altså at differentiere undervisningen. Det er imidlertid indtrykket at anvendelsen af hold ikke er udbredt eller systematisk, og hvis det er, da snævert defineres som niveaudelt undervisning. Indsatsen vil afprøve forskellige måder, hvorpå skolen primært ved egen kraft vil kunne udvikle undervisningens kvalitet ved hjælp af holddannelse.

Mindst to af skolerne udvikler erfaringer med korte kurser målrettet en mindre del af en årgangs elever og mindst to af skolerne udvikler erfaringer med korte kurser målrettet alle årgangens elever. Indsatsen evalu-

eres eksternt. Erfaringerne udbredes via udskolingsambassadørerne og udskolingskompetencecenteret til kommunens øvrige skoler.

4. Økonomi

Besparelsen på 10. klasse er beregnet ud fra en gennemsnitspris for 10. klasse i ungdomsskoleregi og 10. klasse i erhvervsskoleregi og forudsætter at besparelsen er ligeligt fordelt på de to skoleformer. Det fører til en gennemsnits-pladspris på 55.000 kr. Forudsætningen for besparelsen på 2,75 mio. kr. i årene 2018 og 2019 stigende til 2,97 mio. kr. i årene 2020 og 2021 er beregnet ud fra en nedgang i forbruget af 10. klasse på 50 elever fra august 2018, med 5/12 effekt i 2018, øget til en yderligere nedgang i elevtallet i 2020 og 2021 på 54 elever, svarende til 7%.

Besparelsen på produktionsskoler er udregnet ud fra en kommunal gennemsnitsudgift for en produktionskoleelev på 48.000 kr. pr år. Dette beløb er gennemsnittet af udgiften til unge under 18 på 35.000 kr. pr år og unge over 18 på 61.000 kr. pr år. Det er i beregningen forudsat, at nedgangen i forbruget på produktionskoler er ligeligt fordelt mellem unge under og over 18 år. Forudsætningen for en årlig besparelse er beregnet på baggrund af en nedgang i forbruget på 45 årselever fra august 2019, med 5/12 effekt i 2019 faldende til 54 årselever i 2020 og 2021 på 2,59 mio. kr, svarende til 14%.

Der er i beregningen indtænkt en forsinkelse i besparelsen, således at investeringen i udskolingen skal have tid til at virke inden den efterfølgende besparelse ved mindsket forbrug på henholdsvis 10. klasse og produktionskole kan høstes. Produktionskolebesparelsen kommer et år senere end 10. klassebesparelsen, idet meget få elever går direkte videre fra 9. klasse til produktionskole.

Tabel 2. Varige ændringer, service

	1000 kr. (2016 p/l.)					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Besparelser på 10. klasse			-1.146	-2.750	-2.970	-2.970
Besparelser på produktionsskoler				-800	-2.592	-2.592
Varige ændringer totalt, service			-1.146	-3.550	-5.562	-5.562

Tabel 3. Serviceinvesteringer i forslaget

	1000 kr. (2016 p/l.)						I alt
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Kapacitetsopbygning på folkeskolerne gennem praksisnær kompetenceudvikling	1.216	1.907	1.897	690			5.710
Elevers styrkede motivation og bedre sociale og personlige kompetencer	1.050	1.050					2.100
Korte intensive læringsforløb og gruppevejledning	210	1.000	940	500	500	500	3.650
Investeringer totalt, service	2.476	3.957	2.837	1.190	500	500	11.460

Tabel 4. Beregningsforudsætninger for investering i udskolingsindsatsen i folkeskolen

Investering	delinvestering	Periode	Antal skoler	Beregningsforudsætninger	Udgift i alt (i t.kr.)
Kapacitetsopbygning på folkeskolerne gennem praksisnær kompetenceudvikling	Udskolingsambassadører	2016-18	Alle skoler	Der udpeges en udskolingsambassadør på hver folkeskole. Der afsættes 30 timer pr. skole (305 kr. pr. time) til løbende opkvalificering af udskolingsambassadørerne. I alt 640 t.kr. pr. år.	1920 t.kr.
	Årsværk til udskolings-samarbejde	2016-19	Alle skoler	Der afsættes to årsværk over en 3-årig periode til bl.a. kapacitetsopbygningen. I alt 1140 t.kr. pr. år. (590 kr. pr. år pr. årsværk) fordelt på tre skoleår.	3542 t.kr.
	Kørekort til udskoling	2016-18	Alle skoler	Der afsættes 15 timer pr. udskolingslærer til et 'kørekort' til udskoling, der blandt andet indeholder kurser om ungdomsuddannelser. 100 lærere om året tildeles 2½ time (305 kr. pr. time). De resterende 12½ timer leveres af skolen selv på elevfridage. Der afsættes 6 t. kr til pilotprojekt til styrkelse af skolernes medvirken i introkurser på ungdomsuddannelser. I alt 83 t.kr. pr. år.	248 t.kr.
Elevs styrkede motivation og bedre sociale og personlige kompetencer	Udvikling af dialogværktøj	2016-17	To skoler	I 2016 igangsættes et udviklingsarbejde af et dialogværktøj på to skoler. Udviklingsarbejdet løber over to år. Center for Ungdomsforskning inddrages begge år, men med størst vægt i 2016. I alt 600 t.kr. i 2016 og 500 t.kr. i 2017.	1100 t.kr.
	Pilotforsøg om måling af den enkelte elevs alsidige udvikling	2016-17	Et mindre antal folkeskoler	Pilotforsøget er en udløber af afprøvning af værktøjet Beregneren og afvikles i samarbejde med Aarhus kommune over 2 år. 500 t.kr. til konsulentbistand og 500 t.kr. til videreudvikling og pædagogisk opfølgning.	1000 t.kr.
Korte intensive læringsforløb og gruppevejledning	Pilotforsøg med gruppevejledning	2016-2018	Ti skoler	Gruppevejledning med 6-8 elever 6 til 8 gange om året. I alt 150 elever. Forløbet planlægges og gennemføres i et samarbejde mellem UU-vejleder og klassens lærere. 500 t. kr. pr år fordelt på to skoleår.	1000 t.kr.
	Udvikling af korte intensive læringsforløb	2017-21	Fem skoler	Lærere og ledere i udskolingen på fem skoler får timer (500 t. kr. pr. år) til at udvikle og afprøve korte intensive faglige kurser/midlertidig holddannelse. Midtvejsevaluering og justering 150 t.kr. Udgiften forventes afsluttet i skoleåret 2020/21, da aktiviteten efter afprøvnningen kan overgå til almindelig drift, og derved er dækket af den almindelige bevillingsmodel.	2650 t. kr.
Investering i alt					11.460

5. Fordeling på udvalg

Der er ingen fordeling på udvalg.

6. Implementering af forslaget

Investeringerne implementeres af Børne- og Ungdomsforvaltningen, startende fra ultimo april 2016. Internt i Børne- og Ungdomsforvaltningen foregår implementeringen i henhold til den generelle styringsstrategi og ledelsesstreng og med respekt for de forskellige niveauers ledelseskompetence.

Som beskrevet i indledningen, tilrettelægges tiltagene så praksisnær erfarings- og kompetenceudvikling sker sideløbende med implementering og evaluering og eventuel justering af tiltagene og suppleres med en struktur for systematisk koordinering mellem relevante aktører i overgangen til ungdomsuddannelse.

7. Inddragelse af medarbejdere, virksomheder og borgere

Forslagene til investeringscasen er opstået på baggrund af en bredt inddragende undersøgelse i form af interviews og workshops med en lang række af BUFs væsentligste interessenter, herunder:

- elever, lærere og ledere i folkeskolen
- unge, pædagoger og ledere i ungdomsklubber
- elever, undervisere og ledere på ungdomsuddannelserne
- UU-vejledere og UU-ledere
- elever, lærere og ledere i Ungdomsskolen
- elever, lærere og leder på en produktionsskole
- medarbejdere fra BUFs forskellige lag

Derudover har forvaltningen foretaget en kortlægning af forskningen på ungeområdet, herunder af målgrupper, effekter af tiltag m.m., har interviewet lederen af Center for Ungdomsforskning samt været på studietur i Aarhus Kommune.

8. Forslagets effekt

Effekten af forslaget er:

- at flere københavnske folkeskoleelever er uddannelsesparate og afklarede omkring uddannelsesvalg ved afslutningen af 9. klasse
- at flere københavnske folkeskoleelever går i gang med en ungdomsuddannelse direkte fra 9. klasse
- at flere københavnske folkeskoleelever vælger en erhvervsuddannelse
- at mindske forbruget af uddannelsesforberedende tilbud (10. klasse og produktionsskoler)

Effekterne måles ved hjælp af succeskriterierne opstillet i nedenstående skema.

9. Opfølgning

	Hvordan måles succeskriteriet	Hvem er ansvarlig for opfølgning	Hvornår gennemføres opfølgningen
Flere går direkte i gang med ungdomsuddannelse fra 9. klasse	Via oplysninger fra den statslige database uddannelse.dk	BUF	Årligt i forbindelse med kvalitetsrapporten for folkeskolen
Flere er i gang med en erhvervsuddannelse	Via oplysninger fra den statslige database uddannelse.dk	BUF	Årligt i forbindelse med kvalitetsrapporten for folkeskolen

---

Flere er foreløbigt
uddannelsesparate
elever medio 8. klas-
se

Via oplysninger fra den stats-
lige database optagelse.dk

BUF

Årligt i forbindelse med
kvalitetsrapporten for
folkeskolen

10. Risikovurdering

Ændret lovgivning på ungdomsuddannelsesområdet – aktuelt optagekrav til gymnasierne – kan betyde at indsatserne må gentænkes.

Eleverne har retskrav på 10. klasse samt elever, der opfylder kriterierne for at være i målgruppen for produktionsskole har ligeledes retskrav på produktionsskoetilbud af et års varighed.

De foreslåede investeringer er baseret på hvad der forskningsmæssigt er evidens for. Derudover er de baseret på erfaringer fra praktikere på skoler, ungdomsuddannelser, klubber m. fl., og deres vurdering af hvilke tiltag er mest effektfulde. Der er en risiko for at investeringerne ikke får den forventede effekt, og at eksempelvis de unges adfærdsmønstre inden for uddannelse kan være svære at ændre, da de påvirkes af mange forskellige faktorer.